

Konsekvensutredning, förslag till ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2022:28) om miljöersättningar, djurvälståndersättningar och kompensationsstöd

KONSEKVENsutREDNING, FÖRSLAG TILL ÄNDRING I STATENS JORDBRUKSVERKS FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD (2022:28) OM MILJÖERSÄTTNINGAR, DJURVÄLFÄRDSERSÄTTNINGAR OCH KOMPENSATIONSSTÖD	1
1 ALLMÄNT	2
2 BEMYNDIGANDEN M.M.....	10
3 FÖRETAG.....	11
4 KOMMUNER OCH REGIONER.....	15
5 STATEN.....	16
6 SAMRÅD.....	17
7 IKRAFTTRÄDANDE OCH UTVÄRDERING	17

1 Allmänt

Kontaktperson hos Jordbruksverket:

Ann-Sofi Gunnarsson och Bengt Olsson, Process- och regelenheten,
Jordbrukarstöddavdelningen

1.1 Föreskrifter som ändras

Tabell med nya eller ändrade paragrafer

Kapitel	Paragraf	Avseende	Anmärkning
1	1	Lägga till djurvälståndersättning för dikor	Ändrad
1	4	Definitionen av "Skadlig ansamling av förna"	Ändrad
10	1–8	Dela klövvård och betesgång	Ändrad
10 a	1–5	Nytt kapitel för Djurvälståndersättning för dikor	Ny
Bilaga 2		Djurvälståndersättning för dikor och redaktionell ändring	Ny

1.2 Förslaget berör

☒ Företag

☐ Andra enskilda

☒ Kommuner

☒ Regioner

☒ Staten

1.3 Problemet och vilken förändring som eftersträvas

1 kap. 1 § Ersättningsformer

Djurvälståndersättning för dikor måste läggas till i paragrafen eftersom den regleras i föreskrifterna.

1 kap. 4 § Definitioner

En del av definitionen av "Skadlig ansamling av förna" har i tidigare utgåva fallit bort. Redaktionell ändring behövs för att återställa definitionen. Om vi inte lägger tillbaka texten blir definitionen otydlig.

10 kap. 1–8 §§ Djurvälståndersättning för mjölkkor

Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att se över möjligheten att dela upp djurvälståndersättningen för mjölkkor i två delar till 2027.

Den nuvarande stödstrukturen av djurvälståndersättningen för mjölkkor utesluter sökande som inte har möjlighet eller för avsikt att uppfylla villkoren för delåtgärden klövvård. Detta leder till att alla mjölkföretag inte har möjlighet att ta del av den del i djurvälståndersättningen som ger ersättningen för betesgång.

Delåtgärden betesgång är ett led i att jämna ut den konkurrensnackdel som svenska lantbrukare har eftersom det i Sverige är lagkrav på att ha mjölkkorna på bete sommartid, vilket saknas inom övriga EU. Djurvälståndersättning för mjölkkor ska delas upp i två separata delåtgärder så att lantbrukaren kan välja att söka antingen klövvård eller betesgång eller båda två. Det ska även gå att söka för olika antal djur för de två delåtgärderna i ersättningen. Med större flexibilitet kan fler lantbrukare söka ersättningen.

Beslutet att dela ersättning för djurvälståndersättning för mjölkkor i två delåtgärder är avhängigt att kommissionen godkänner ändring av den strategiska planen.

10 kap. 1 § Krav för att nötkreatur ska ge rätt till ersättning

Det går i dagsläget inte att söka varje del i djurvälståndersättningen var för sig. Därför behöver paragrafen ändras så att det framgår att det är möjligt att söka klövvård respektive betesgång var för sig.

I paragrafen har vi tagit bort vilka djur som ska ingå i ansökan då detta redan är reglerat. Den sökande ska däremot åta sig att vidta den eller de delåtgärder som söks för samtliga nötkreatur för mjölkproduktion som ger rätt till ersättning.

Hänvisningen till 7 kap. 14 § förordningen (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik har tagits bort då den reglerar djurvälståndersättning för får.

10 kap. 2 § Vilka villkor som behöver uppfyllas

I nuläget anges i paragrafen att samtliga villkor måste uppfyllas, både för klövvård 3–6 §§ och för betesgång 6 a och 6 b §§, men det blir felaktigt när ersättningen delas upp i två delåtgärder. Den som söker ersättningen behöver bara uppfylla de villkor som hör ihop med de delåtgärder som man ansökt om. Därför behöver paragrafen ändras.

För att förtydliga vilka djur som ingår i begreppet nötkreatur för mjölkproduktion i djurvälståndersättningen för mjölkkor har vi ersatt begreppet amkor med definitionen ”djur som tillfälligt hålls med kalv”.

10 kap. 3 § Skötselvillkor för klövvård

Ett förtydligande av vilka villkor som behöver uppfyllas när man söker ersättning för delåtgärden klövvård måste göras. Även vissa mindre redaktionella ändringar.

10 kap. 4 § Klövhälsorapport

Det finns redan reglerat i lagen (1994:1708) om EU:s förordningar om strukturstöd och om stöd till utveckling av landsbygden att kontrollmyndigheten ska få de underlag som behövs vid kontroll av ersättningens villkor. I 11 kap. 26 § förordningen 2022:1826 regleras även att

kontroll av villkoren ska ske. Regleringen i paragrafen är överflödigt och har därmed tagits bort. Det har även gjorts en mindre redaktionell ändring av paragrafen.

10 kap. 5 § Klövhälsoplan

Det finns redan reglerat i lagen 1994:1708 att kontrollmyndigheten ska få de underlag som behövs vid kontroll av ersättnings villkor. I 11 kap. 26 § förordningen 2022:1826 regleras även att kontroll av villkoren ska ske. Regleringen i paragrafen är överflödigt och har därmed tagits bort.

10 kap. 6 § Åtgärdsplan

Ett förtydligande av när en åtgärdsplan ska upprättas för delåtgärden klövvård. Även vissa mindre redaktionella ändringar.

10 kap. 6 a § Skötselvillkor för betesgång

Ett förtydligande av vilka villkor som behöver uppfyllas när man söker ersättning för delåtgärden betesgång.

10 kap. 6 b § Dokumentation av betesgång

Ett förtydligande av vilken anläggning som ska anges måste göras, dagens skrivning är otydlig. Dokumentationen ska innehålla registreringsnummer för anläggningen där djuren huvudsakligen hålls under året.

Det finns redan reglerat i lagen 1994:1708 att kontrollmyndigheten ska få de underlag som behövs vid kontroll av ersättnings villkor. I 11 kap. 26 § förordningen 2022:1826 regleras även att kontroll av villkoren ska ske. Regleringen i paragrafen är överflödigt och har därmed tagits bort.

10 kap. 7 § Kontroll

Det finns redan reglerat i lagen 1994:1708 att kontrollmyndigheten ska få de underlag som behövs vid kontroll av ersättnings villkor. I 11 kap. 26 § förordningen 2022:1826 regleras även att kontroll av villkoren ska ske. Paragrafen är överflödigt och har därmed tagits bort.

10 kap. 8 § Kontroll

Det finns redan reglerat i lagen 1994:1708 att kontrollmyndigheten ska få de underlag som behövs vid kontroll av ersättnings villkor. I 11 kap. 26 § förordningen 2022:1826 regleras även att kontroll av villkoren ska ske. Regleringen i paragrafen är överflödigt och har därmed tagits bort.

10 a kap. Djurvälståndersättning för dikor

Regeringen har gett Jordbruksverket i uppdrag att ta fram förslag på en ny djurvälståndersättning för dikor till 2027.

Jordbruksverket har lämnat ett förslag på en djurvälståndersättning för dikor som innehåller betesgång. I strategisk plan har det förslagits att ersättning ska ges för hondjur som hålls för köttproduktion, är över 24 månader och som hålls på bete i 60 dagar. En ko är i genomsnitt 24 månader när hon får sin första kalv. Syftet med ersättningen är att bidra till fortsatt god

djurvälfärd genom att kompensera för de kostnader och eventuella intäktsbortfall som kan uppkomma i samband med betesgång. Bete är bra för djurhälsan och ger djuren möjlighet till naturligt födosöksbeteende samt att kunna motionera och röra sig fritt vilket bidrar till deras välfärd. Att hålla djur på bete är inte bara viktigt ur djurskyddssynpunkt utan även ur ett samhällsperspektiv då det bidrar till låg antibiotikaanvändning. Genom att kompensera för de kostnader som uppkommer vid betesgång kan företagen även få stärkta förutsättningar för en fortsatt lönsam och konkurrenskraftig produktion.

Beslutet att införa ersättning för djurvälfärdsersättning för dikor är avhängigt att Europeiska kommissionen godkänner ändring av den strategiska planen.

10 a kap. 1 § Krav på vilka djur som ska ingå i åtagandet

Paragrafen ska reglera vilka dikor som ska ingå i åtagandet och hänvisa till de villkor i förordningen som ska uppfyllas.

10 a kap. 2 § Vilka djur ger rätt till ersättning

Paragrafen ska reglera vilka dikor som kan ge rätt till ersättning.

10 a kap. 3 § Skötselvillkor för betesgång

Dikor ska hållas på bete 60 dagar sommartid under två olika perioder beroende på var i landet djuren hålls. Perioderna följer den svenska djurskyddslagstiftningen.

10 a kap. 4 § Dokumentation av betesgång

Vid kontroll av djurvälfärdsersättningen för dikor måste betesgången kunna kontrolleras. Kontrollanten måste kunna verifiera att djuren har hållits på bete i 60 dagar under rätt period.

10 a kap. 5 § Kontroll

Paragrafen ska reglera att dokumentationen för betesgång ska sparas minst under efterföljande år.

Bilaga 2

Det behövs en avdragsskala för den nya djurvälfärdsersättningen för dikor.

Redaktionell ändring i bilagan: Tabellerna med avdragsskalor i bilaga 2 följer inte kapitelindelningen i föreskriften. Tabellen med avdragsskalan för kompensationsstödet placeras därför sist i bilaga 2.

1.4 Vad blir konsekvenserna om vi inte vidtar någon åtgärd (nollalternativet)?

10 kap. 1–8 §§ Djurvälfärdsersättning för mjölkkor

Förutsatt att ändringen av den strategiska planen godkänns skulle ett nollalternativ innebära att vi inte gör vad vi förbundit oss till genom den strategiska planen, vilket kan innebära konsekvenser från EU.

Om det inte är möjligt att söka klövvård och betesgång var för sig kvarstår också problemet med att djurvälståndssättningen för mjölkkor inte kan komma fler lantbrukare till godo än idag och jämna ut den konkurrensnackdel som det svenska lagkravet på bete innebär.

Det har framkommit att begreppet amkor används olika så om begreppet står kvar i paragrafen så finns det risk för missförstånd.

När det gäller 7 och 8 §§ är vissa delar redan reglerade i lagen 1994:1708 och i 11 kap. 26 § förordningen 2022:1826. Att ha kvar regleringen innebär att vi har kvar en överflödigt reglering i föreskriften.

10 a kap. Djurvälståndssättning för dikor

Förutsatt att ändringen av den strategiska planen godkänns skulle ett nollalternativ innebära att vi inte gör vad vi förbundit oss till genom den strategiska planen, vilket kan innebära konsekvenser från EU. De företag som idag håller sina dikor på bete kommer inte att kompenseras för sina merkostnader för betet vilket är en konkurrensnackdel inom EU.

10 a kap. 1 § Krav på vilka djur som ska ingå i åtagandet

Om vi inte reglerar vilka djur som ska ingå i åtagandet så kan det leda till felaktiga utbetalningar och risk för fondens medel. Det kan också leda till att färre djur får tillgång till djurvälstånden eftersom skrivningen reglerar att samtliga djur i besättningen ska få del av åtgärderna.

10 a kap. 2 § Vilka djur ger rätt till ersättning

I strategisk plan föreslås att ersättning ska ges till hondjur som hålls för köttproduktion och som är äldre än 24 månader. Om vi inte reglerar i föreskriften vilka djur som ger rätt till ersättning så kan det leda till felaktiga utbetalningar och risk för fondens medel.

10 a kap. 3 § Skötselvillkor för betesgång

I strategisk plan framgår att vi ska reglera det antal dagar och den period som dikorna ska hållas på bete och om vi inte gör det så kan det leda till felaktiga utbetalningar och risk för fondens medel.

Definierar vi inte vad som menas med tidsbegreppet 'dag' kan en osäkerhet kring begreppets innebörd uppstå.

10 a kap. 4 § Dokumentation av betesgång

För att Sverige ska få lämna ersättning till betesgång för dikor behöver de villkor som tagits fram för djurvälståndssättningen kunna kontrolleras.

10 a kap. 5 § Kontroll

För att en kontroll ska bli kostnadseffektiv måste dokumentationen sparas. Om vi inte reglerar att dokumenten ska sparas finns det risk att dokumenten inte längre finns kvar vid kontroll.

Bilaga 2

Om vi lägger till en ny djurvälståndersättning för dikor behöver det finnas en konsekvens enligt artikel 59 i förordning (EU) 2021/2116 om man inte följer villkoren.

Om det saknas avdragsskala så innebär det att storleken på eventuellt avdrag behöver utredas i varje enskilt ärende. Det riskerar att det blir olika bedömningar och skulle frångå systematiken i föreskrifterna med avdragsskalor. Avsaknaden av avdragsskala skulle kunna leda till felaktiga utbetalningar och risk för fondens medel.

1.5 Olika alternativ för att uppnå förändringen samt för- och nackdelar med dessa

10 kap. 1–8 §§ Djurvälståndersättning för mjölkkor

Förutsatt att ändringen av den strategiska planen godkänns så finns det inget alternativ till att införa delningen av djurvälståndersättning för mjölkkor 2027.

Vi har valt att förtydliga i 6 b § att det är registreringsnumret för anläggningen där djuren huvudsakligen hålls under året som ska anges i dokumentationen. Det finns inga andra alternativ.

Vi ser inte att det finns något annat alternativ till att ändra formuleringen gällande amkor i paragrafen.

Det finns inget alternativ till att ta bort överflödiga regler i 7 och 8 §§.

10 a kap. Djurvälståndersättning för dikor

Förutsatt att ändringen av den strategiska planen godkänns så finns det inget alternativ till att införa den nya djurvälståndersättningen för dikor 2027.

10 a kap. 1 § Krav på vilka djur som ska ingå i åtagandet

Vi har valt att föreslå att villkoret ska likriktas med djurvälståndersättningen för mjölkkor. Det blir färre olika villkor för lantbrukaren att hålla ordning på och handläggning och kontroll blir mer kostnadseffektivt.

Alternativet vore ett unikt villkor, skilt från djurvälståndersättning för mjölkkor, vilket skulle öka kostnaderna för bland annat framtagning av regelverk, handläggning och kontroll. Det skulle även försvåra för lantbrukaren.

10 a kap. 2 § Vilka djur ger rätt till ersättning

Vi har valt att föreslå att villkoret ska likriktas med djurvälståndersättningen för mjölkkor. Det blir färre olika regler för lantbrukaren att hålla ordning på och även handläggning och kontroll blir mer kostnadseffektivt.

Alternativet vore ett unikt villkor, skilt från djurvälståndssättning för mjölkcor, vilket skulle öka kostnaderna för bland annat framtagning av regelverk, handläggning och kontroll. Det skulle även försvåra för lantbrukaren.

10 a kap. 3 § Skötselvillkor för betesgång

Enligt förslaget i strategisk plan ska dikor hållas på bete i 60 dagar för att få djurvälståndssättning för dikor och det gäller för hela landet. Det blir en tydlig reglering, utan krav på var i landet man håller sina djur. 60 dagar motsvarar det antal dygn i norra Sverige som det finns lagkrav på för utevistelse sommartid för dikor. Vi har valt att föreslå att dessa 60 dagar ska ligga inom samma perioder som gäller för det svenska lagkravet på utevistelse för dikor. Det blir färre olika villkor för lantbrukaren att hålla ordning på och handläggning och kontroll blir mer kostnadseffektivt.

Alternativet vore ett unikt villkor, med perioder skilda från det svenska lagkravet på utevistelse, vilket skulle öka kostnaderna för bland annat framtagning av regelverk, handläggning och kontroll. Det skulle även försvåra för lantbrukaren.

Vi har valt att likställa en dag med ett dygn (24h) för att likrikta tidsbegreppet i ersättningen med dagens lagkrav på utevistelse för dikor där utevistelsen anges i dygn.

Alternativet hade varit ett tidsbegrepp helt skilt från dagens lagkrav på utevistelse vilket skulle försvåra för lantbrukarna.

Vi har övervägt om det ska vara möjligt att betala ut ersättning till djur som tillfälligt inte hålls på bete. Efter genomgång av synpunkter från intern delning och samråd har vi kommit fram till att ersättning inte lämnas till djur som inte hålls på bete. Djurvälståndssättningen ska ge pengar för de merkostnader som lantbrukaren har haft för de djur som verkligen har hållits på bete.

10 a kap. 4 § Dokumentation av betesgång

Vi måste kunna kontrollera betesgången i och med att den ingår i en ersättning. Vi har tittat på olika alternativ för hur den skulle kunna kontrolleras.

Ett alternativ är att kontrollanten kontrollerar betestrycket på markerna vid fältkontroll för att försöka avgöra om djuren hållits på bete. Denna typ av kontroll visar inte hur många dagar som djuren har hållits på bete utan bara att det har förekommit bete eller inte. Vid en fältkontroll kan man även se de djur som hålls på bete den aktuella dagen. För att kunna räkna djuren skulle kontrollanten kunna använda drönare för att på så sätt komma närmare djuren, men det är svårt att räkna djur i stora besättningar både med och utan drönare och det är omöjligt att kontrollera alla dagar som djuren hålls på bete. Detta alternativ är även både tidskrävande och dyrt.

Om fältkontrollen sker utanför betessäsongen är det svårt för kontrollanten att avgöra om djuren hållits på bete under rätt period.

Ett annat alternativ är att kräva att dikorna har elektronisk öronmärkning som kan läsas av när djuren går ut och in från bete. Det är idag väldigt få lantbrukare som har detta system och det är en dyr investering. Det är även för kort tid kvar till ikraftträdandet 2027 för att kunna ställa ett sådant krav på lantbrukarna.

Vi har slutligen tittat på alternativet att införa ett dokumentationskrav för betesgången. De uppgifter som skulle behövas för att kontrollera betesgången är registreringsnummer för anläggningen där djuren huvudsakligen hålls under året, djurgrupp som dokumentationen avser och dagar då djuren i varje grupp hållits på bete.

Vissa lantbrukare rapporterar redan denna information till sitt certifieringsorgan för ekologisk produktion. Dessa lantbrukare skulle kunna visa upp denna dokumentation vid en kontroll.

Utifrån de alternativ vi tittat på så föreslår vi att kontrollen för att hålla dikor på bete bör likna den kontroll som görs idag för djurvälståndersättningen för mjölkkor. På detta sätt likriktar vi de två djurvälståndersättningarna för nötkreatur. Kontrollen sker genom dokumentationsgranskning vid fältkontroll. Tanken är att lantbrukaren själv ska föra löpande dokumentation på minst djurgrupp-nivå och att dokumentationen får vara i valfritt format (t ex kryss i en kalender, fil i datorn eller anteckning i telefonen). Datumangivelsen är valfri (datum per dag, veckonummer eller datumintervall).

Om ersättningen skulle få unika villkor för kontroll, skilda från djurvälståndersättning för mjölkkor, skulle det öka kostnaderna för bland annat framtagning av regelverk och kontroll.

10 a kap. 5 § Kontroll

Vi har valt att föreslå att villkoret ska likriktas med villkoret i djurvälståndersättning för mjölkkor. Det blir färre olika villkor för lantbrukaren att hålla ordning på och för att en kontroll ska bli kostnadseffektiv måste dokumentationen sparas.

Alternativet vore att ersättningen skulle få ett unikt villkor, skilt från djurvälståndersättning för mjölkkor, vilket skulle försvåra för lantbrukaren.

Bilaga 2

För att vi ska få ge ersättning för betesgång så behöver denna del av ersättningen också kunna kontrolleras enligt artikel 59 i förordning (EU) 2021/2116.

Om det saknas avdragsskala så innebär det att storleken på eventuellt avdrag behöver utredas i varje enskilt ärende. Det riskerar att det blir olika bedömningar och skulle frångå systematiken i föreskrifterna med avdragsskalor. Avsaknaden av avdragsskala skulle kunna leda till felaktiga utbetalningar och risk för fondens medel.

2 Bemyndiganden m.m.

2.1 Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Nedan anges de bemyndiganden som Jordbruksverket tillämpar i föreskriftsförslaget. I de fall det är relevant anges även hänvisning till tillämplig EU-lagstiftning.

Tabell med bemyndiganden

Kapitel	Paragraf	Bestämmelse om bemyndigande	Relevant EU-lagstiftning (hänvisning till artikel/artiklar)
10	1–8	13 kap. 1 § Förordning (2022:1826) om EU:s gemensamma jordbrukspolitik	
10 a	1–5	13 kap. 1 § Förordning (2022:1826)	
Bilaga 2		13 kap. 1 § Förordning (2022:1826)	Artikel 59 Förordning (EU) 2021/2116

2.2 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

2.3 Ange skälen i det fall förslag syftar till ett genomförande av EU-direktiv i nationell rätt som går utöver direktivets miniminivå

Ej aktuellt.

2.4 Beskriv vilka undantagsmöjligheter som finns från regleringen (i föreskrifterna eller i annan lagstiftning) i händelse av fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

Om det blir aktuellt med undantagsmöjligheter från att följa bestämmelser kopplade till den strategiska planen för gemensamma jordbrukspolitiken som ska gälla alla eller till exempel inom ett utpekad område eller stöd kommer sådana sannolikt att beslutas inom EU och regleras genom en EU-förordning och den svenska förordningen. I stödföreskrifterna regleras möjligheter till undantag för vissa paragrafer för den enskilde sökande och i enskilda fall.

3 Företag

3.1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Det är samtliga mjölkföretag som kan ansöka om djurvälståndersättning för mjölkkor och samtliga köttföretag som kan ansöka om djurvälståndersättning för dikor som berörs av förslag på ändringar i dessa föreskrifter. Det berör företag i alla storlekar. Det finns ingen statistik att tillgå för storleken på företag inom mjölkproduktion i Sverige med avseende på antal anställda eller omsättning. De flesta mjölkföretag i Sverige klassas dock som små företag (upp till 49 sysselsatta personer) enligt EU:s definition.

I december 2025 fanns det 2 446 företag¹ med kor för mjölkproduktion. Dessa företag berörs av justeringen av djurvälståndersättning för mjölkkor om de söker ersättningen. Det var 2 011 företag som sökte ersättningen 2025 enligt Jordbruksverkets beslutsstöd.

Eftersom djurvälståndersättning för dikor är en ny ersättning saknas statistik för tidigare ansökningar, men i december 2025 fanns det 9 126 företag² med dikor. Jordbruksverket³ uppskattar att ett söktryck någonstans mellan 50-70 procent är rimligt och vid ett söktryck på 50 procent skulle det innebära 4 563 sökande företag. Vid ett söktryck på 70 procent skulle antalet bli 6 388 företag. Medeltalet för antal ansökningar skulle bli 5 476 stycken.

Det finns ingen statistik att tillgå för storleken på företag inom köttproduktion i Sverige med avseende på antal anställda eller omsättning. De flesta köttföretag i Sverige klassas dock som små företag (upp till 49 sysselsatta personer) enligt EU:s definition.

Ett företag kan söka flera ersättningar samtidigt.

3.2 Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Djurvälståndersättning för mjölkkor

För de företag som väljer att bara söka en del av ersättningen från och med 2027 blir den totala administrativa kostnaden för dokumentation under året lägre då man bara dokumenterar för den del av ersättningen man söker.

Någon särskild hänsyn har inte tagits till mjölkföretagens storlek eftersom den administrativa bördan i tid och kostnader blir densamma för samtliga företag.

¹ [Jordbruksverkets statistikdatabas](#)

² [Jordbruksverkets statistikdatabas](#)

³ Regeringsuppdrag att ta fram ett förslag på ny djurvälståndersättning för dikor Dnr: 3.1.17-02972/2026

För att beräkna den administrativa kostnaden har vi använt uppgifter från Agriwise för att få den genomsnittliga timkostnaden för en lantbrukare. Timkostnaden är 284 kr/h.

Antalet företag som kommer att söka delåtgärden klövvård har vi uppskattat till 2 011 stycken vilket motsvarar antalet företag som sökte djurvälståndersättning för mjölkkor 2025. Då ingick inte betesgång i ersättningen utan det var enbart klövvård.

Antalet företag som kommer att söka delåtgärden betesgång uppskattar vi till 2 446 stycken vilket motsvarar alla företag som hade kor för mjölkproduktion i december 2025.

Formeln som används för beräkningen av administrativa kostnader är $\text{Population} \times \text{Frekvens} \times (\text{Minuter} \times (\text{Timlön}/60) + \text{Extern kostnad})$.

Antalet nysökande: $2\,446 - 2011 = 435$ företag.

Dokumentation betesgång för nysökande företag

För företag som redan idag har dokumentationskrav från sitt mejeri eller certifieringsorgan blir det ingen ökning av den administrativa bördan medan övriga får en liten ökning. Beroende på var i landet djuren hålls är det olika krav på antalet dygn som djuren ska hållas på bete: 60, 90 eller 120 dygn.

Dokumentation: Administrativ kostnad för företaget per dygn: $1 \times 1 \times 5 \times (284/60) = 24$ kr/dygn som djuren ska hållas på bete.

De nysökande, som vi har uppskattat till 435 företag, har vi fördelat procentuellt⁴ efter sina hemlän över de geografiska grupperna som har olika antal betesdygn:

Grupp 60 dygn: Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. = 87 st

Grupp 90 dygn: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Västra Götalands, Värmlands, Örebro och Västmanlands län. = 283 st

Grupp 120 dygn: Blekinge, Skåne och Hallands län = 65 st

Vi har beräknat den maximala administrativa bördan till 923 760 kronor per år förutsatt att samtliga lantbrukare dokumenterar dagligen. Det blir maximalt:

- 1 440 kronor per år och företag med 60 dygns beteskrav,
- 2 160 kronor per år och företag med 90 dygns beteskrav och
- 2 880 kronor per år och företag med 120 dygns beteskrav.

⁴ Antalet uppskattade nya företag har fördelats mellan de tre geografiska grupperna utifrån samma procentuella fördelning som de sökande av djurvälståndersättning för mjölkkor 2024 var fördelade.

Den administrativa kostnaden kommer dock inte att öka med hela denna summa eftersom flera lantbrukare redan har detta dokumentationskrav samt att den totala tidsåtgången blir lägre om man dokumenterar till exempel veckovis jämfört med dagligen.

Djurvälfärdsersättning för dikor

Djurvälfärdsersättningen för dikor är en ny ersättning och här tillkommer administrativ kostnad för kravet på dokumentation i ersättningen.

Någon särskild hänsyn har inte tagits till företagens storlek eftersom den administrativa bördan i tid och kostnader blir densamma för samtliga företag.

För att beräkna den administrativa kostnaden har vi använt uppgifter från Agriwise för att få den genomsnittliga timkostnaden för en lantbrukare. Timkostnaden är 284 kr/h.

Antalet företag som kommer att söka ersättningen har vi uppskattat till 5 476 stycken vilket är medeltalet för ett söktryck på 50-70 procent av alla företag med dikor.

Formeln som används för beräkningen av administrativa kostnader är Population x Frekvens x (Minuter x (Timlön/60) + Extern kostnad).

Dokumentation betesgång

Djuren ska hållas på bete i 60 dagar och vi uppskattar att 5 467 företag kommer att söka djurvälfärdsersättningen för dikor.

Dokumentation: Administrativ kostnad för företaget per dygn: $1 \times 1 \times 5 \times (284/60) = 24$ kr/dygn som djuren ska hållas på bete.

Kostnaden per företag blir $24 \times 60 = 1\,440$ kronor per år.

Den maximala administrativa bördan blir 7 885 440 kronor per år. Den administrativa kostnaden kommer dock inte att öka med hela denna summa eftersom den totala tidsåtgången blir lägre om man dokumenterar till exempel veckovis jämfört med dagligen.

För att se den totala administrativa kostnaden för avsnitt 3.2, se bilaga ”Särskild konsekvensanalys”.

3.3 Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Förslagen på ändringar i djurvälfärdsersättningen för mjölkkor medför inte några ytterligare kostnader eller begränsningar för företagen. Förslaget innebär inte några fler intäkter än den ersättning som lämnas.

Det är idag praxis att hålla dikor på bete under betessäsongen vilket gör att de flesta lantbrukare som har dikor kan söka djurvälståndersättningen för dikor utan att vidta några extra åtgärder. De lantbrukare som inte håller sina dikor på bete måste göra det för att kunna söka ersättningen.

Det innebär merkostnader att ha sina djur på bete. I kalkylen⁵ som Jordbruksverket har tagit fram ingår följande kostnader för att ha djuren på bete i stället för på stall:

- Arbetstid för lantbrukaren
- Bilkostnad för tillsyn av djuren
- Stängsel
- Transport av djur till/från bete
- Behandling av parasiter
- Foderhäck, grindar
- Vattenkar och vattenledningar

Förslaget på djurvälståndersättning för dikor innebär inte några fler intäkter än den ersättning som lämnas.

3.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Förslagen på ändringar i djurvälståndersättning för mjölkkor innebär att ingen eller ytterst liten administrativ börda tillkommer för företagen.

När det gäller ansökan i SAM-internet för djurvälståndersättningen för dikor har avsikten varit att likställa denna ansökan med ansökan för djurvälståndersättning för mjölkkor så långt det är möjligt. Ansökan ska också innehålla så få uppgifter som möjligt för den sökande att fylla i.

Nivån för den dokumentation som krävs för betesgången har lagts på ett minimum för att ge lantbrukaren en så liten administrativ börda som möjligt. Dokumentationen är inte på individnivå eftersom det skulle bli allt för omfattande. Lantbrukaren bestämmer själv hur djuren ska grupperas för dokumentationen, man kan välja att ha samtliga djur i besättningen som en grupp. Datumformatet är valfritt (enskilda datum, veckonummer eller datumintervall) och dokumentationen måste inte vara i något bestämt format utan kan till exempel vara skriven på papper, en fil i datorn, ett dokument i mobilen eller markeringar i en kalender.

⁵ Regeringsuppdrag att ta fram ett förslag på ny djurvälståndersättning för dikor D-nr: 3.1.17-02972/2026

3.5 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Genom att vi delar upp djurvälståndersättningen för mjölkkor kan fler lantbrukare ta del av ersättningen vilket medför att fler kan stärka sin konkurrenskraft inom EU. Justeringarna för djurvälståndersättning för mjölkkor gäller samtliga sökande och påverkar därmed inte konkurrensen mellan dem som söker, förutsättningarna är således desamma inom den gruppen.

Den nya djurvälståndersättningen för dikor förbättrar svenska lantbrukares konkurrenskraft inom EU. I Sverige finns ett lagkrav på utevistelse för dikor sommartid men många lantbrukare väljer att hålla sina dikor på bete i stället, vilket medför extra kostnader. Genom den nya ersättningen kommer lantbrukarna att kompenseras för de merkostnader som bete medför.

3.6 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Ej aktuellt.

4 Kommuner och regioner

4.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

Kommuner berörs i den utsträckning att de kan vara stödsökande. Vi bedömer då att kommunerna berörs på samma sätt som företagen.

4.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

Se 3.2

4.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Se 3.3

4.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Se 3.4

4.5 Inskränker förslaget den kommunala självstyrelsen?

☒ Nej

☐ Ja, de överväganden som krävs enligt 14 kap. 3 § regeringsformen redovisas enligt följande:

4.6 Innebär förslaget förändringar av kommunala befogenheter eller skyldigheter, respektive grunderna för kommunernas eller regionernas organisation eller verksamhetsformer?

☒ Nej

☐ Ja, en beskrivning av förändringarna samt en beräkning av de kostnader och intäkter som följer av dessa redovisas enligt följande:

5 Staten

5.1 Beskrivning av vilka som berörs av regleringen och hur många de är

Samtliga länsstyrelser och Jordbruksverket berörs av ändringarna i föreskrifterna.

5.2 Beskrivning och beräkning av förslagets kostnader och intäkter

Länsstyrelserna och Jordbruksverket får anslag för sin roll som handläggande myndighet och regleringen får liten påverkan på de flesta administrativa kostnaderna för djurvälståndersättning för mjölkkor.

Ersättningen måste dock byggas in i det nya handläggningssystemet Aurora för att det ska gå att söka de två delarna separat i djurvälståndersättningen 2027. Jordbruksverket bedömer att kostnaden för IT-utveckling uppgår till drygt 1,5 miljon kronor. I kostnaden ingår att utveckla IT-system för att kunna handlägga, besluta och betala ut ersättningen.

Den nya djurvälståndersättningen för dikor innebär också en ökad kostnad i form av IT-utveckling för att kunna införas. Jordbruksverket bedömer att kostnaden för att införa ersättningen uppgår till cirka 2 miljoner kronor⁶. I kostnaden ingår att utveckla IT-system för att kunna handlägga, besluta och betala ut ersättningen.

⁶ Regeringsuppdrag att ta fram ett förslag på ny djurvälståndersättning för dikor D-nr: 3.1.17-02972/2026

Administrativa kostnader för information, utbildning av handläggare och kontrollanter mm kommer att öka något i och med den helt nya djurvälståndersättningen införs.

5.3 Beskrivning och, om möjligt, en beräkning av andra relevanta konsekvenser

Vi bedömer att förslaget inte får några andra relevanta konsekvenser.

5.4 Redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte

Vi har valt att likrikta dokumentation och kontroll av djurvälståndersättningen för dikor med den befintliga djurvälståndersättningen för mjölkkor. Detta underlättar för kontroll och håller kostnaderna nere.

6 Samråd

6.1 Beskrivning av tidigt samråd

Tidigt samråd har inte genomförts men förslag till föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2022:28) om miljöersättningar, djurvälståndersättningar och kompensationsstöd kommer att skickas på samråd i enlighet med 13 kap. 1 § förordningen 2022:1826.

7 Ikraftträdande och utvärdering

7.1 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Förslag på förändringar i Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2022:28) om miljöersättningar, djurvälståndersättningar och kompensationsstöd planerar vi ska träda i kraft den 1 januari 2027. Beslut måste då fattas i slutet av november 2026. SAM-Internet är preliminärt planerad att öppna för ansökningar vecka 6 2027.

Det finns inga behov av speciella informationsinsatser utöver de som görs via våra väl etablerade kanaler. Information kommer att spridas bland annat genom Jordbruksverkets hemsida, riktade utskick och forum som riktar sig till konsulter och länsstyrelser.

7.2 Beskrivning av hur och när konsekvenserna av förslaget kan utvärderas

Utvärdering kan göras av djurvälståndsansättningar efter att ansökningarna för 2027 har handlagts och beslutats. Utfallet kan utvärderas utifrån bland annat söktryck och efterlevnad.

Utvärderingarna av ersättningarna görs utifrån krav som ställs i EU-lagstiftningen. Bland annat görs utvärderingar årligen kring hur väl ersättningarna uppfyller de syften och mål som de är tänkta att stödja. Utvärderingarna brukar redovisas i slutet av varje år. Jordbruksverket genomför också regelbundna kundundersökningar för att få in synpunkter på ersättningarna från de stödsökande. Skulle någon justering behöva göras i en föreskrift till följd av en utvärdering tas detta om hand i Jordbruksverkets ordinarie arbetsprocesser.